

Nou focus de la mala herba invasora *Sicyos angulatus* en camps de blat de moro de Catalunya

oct. 29, 2025 |

Durant la campanya de recol·lecció d'aquest 2025, s'ha detectat a Sant Jordi Desvalls (Gironès) un nou focus de la mala herba invasora *Sicyos angulatus* L. que en algun cas ha impossibilitat la recol·lecció dels camps de blat de moro amb les conseqüents pèrdues econòmiques. Es tracta d'una mala herba que ja el 2002 es va detectar afectant camps de blat de moro del Pla d'Urgell i que va ser objecte d'una campanya que va permetre eradicar-la dels camps d'aquella zona. Es sabia de la seva presència a la riba del Riu Ter, a Girona, tot i que no es tenia constància de què s'hagués introduït en els camps cultivats.

Foto 1: Nivell d'afectació en una parcel·la infestada.

Es tracta d'una cucurbitàcia enfiladissa d'origen Nord Americà que pot arribar a longituds superiors als 10 metres i presenta cirrells ramificats. Les seves fulles són alternes i cordades, les basals amb un limbe de més de 15 cm i flors axil·lars amb periant blanquinós disposades en inflorescències pedunculades. És una planta monoica, en què les flors masculines es disposen en raïms i presenten 3 estams amb filaments conats, mentre que les femenines es troben en glomèruls pèndols, amb un ovari unilocular que conté un sol primordi seminal. El fruit és ovoide i sèssil, hirsut i verd en el seu estat juvenil i recobert de pèls punxants a la maduresa, es disposa en raïms de 3-20 fruits cadascun dels quals dona lloc a una única llavor.

Fotos 2,3 i 4: Detall de la plàntula, fulla, circells i fruits.

El seu hàbit enfiladís, juntament amb el seu gran creixement en poc temps, provoca la infestació de grans superfícies de cultiu només a partir d'un sol individu. En el cas del blat de moro, el pes que adquireix la planta provoca el tombat del cultiu complicant i en alguns casos impossibilitant la seva recol·lecció.

La longevitat del seu banc de llavors dificulta enormement les estratègies d'eradicació que es puguin dur a terme. Les seves llavors romanen viables en sòl almenys quatre anys

Gaudeix d'una germinació molt esglaonada en el temps a partir de que les temperatures assoleixin els 20°C. Presenta, en el cultiu de blat de moro, uns màxims d'emergència, a la zona de Lleida, a finals de la primavera i a finals de l'estiu.

Es troba present en diversos països de la Unió Europea, en alguns és considerada una mala herba perillosa de difícil control, arribant a impedir la recol·lecció de parcel·les infestades de fins a 3 hectàrees.

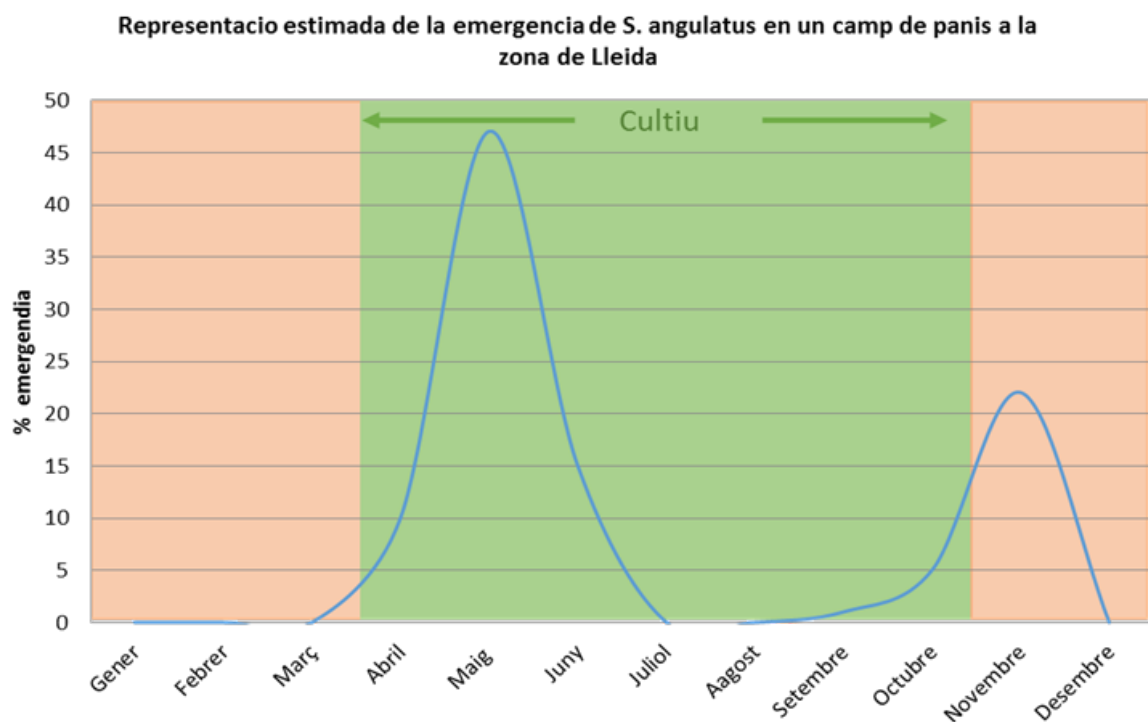

Figura 1: Representació estimada de la emergència de *Sicyos angulatus* en un camp de blat de moro de la zona de Lleida

A Catalunya com a mala herba només afecta a camps de blat de moro, no es té constància la seva presència a l'interior de camps cultivats amb gira-sol, sorgo, cereal d'hivern, alfals,

conreus d'horta o fruiters

El 2005 es va publicar l'ORDRE ARP/10/2005 de 18 de gener, per la qual es declarava l'existència oficial de la mala herba, i s'establien mesures obligatòries de lluita.

Atès que el focus de Sant Jordi Desvalls s'ha detectat ben avançada la campanya de recol·lecció del 2025 no ha estat possible determinar l'abast de la infestació, pel que és possible que amb major o menor afectació hi hagi més parcel·les afectades.

La mala herba es considera una greu amenaça per al conreu de blat de moro de la zona pel que s'han d'adoptar mesures per evitar-ne la propagació i cal avisar si es coneix de la seva presència.

En els camps on es tingui constància o es sospiti de la presència de la mala herba es recomana no sembrar blat de moro i prioritzar conreus d'hivern com blat, ordi, colza o pèsol. De tal manera que durant l'estiu es pugui estimular l'emergència de la mala herba i es pugui anar destruint per mitjans mecànics o químics amb la finalitat d'anar reduint el banc de llavors.

Per l'experiència que es té en el focus del Pla d'Urgell, en tractar-se d'una mala herba amb una longevitat del banc de llavors alta, les operacions encaminades a esgotar el seu banc de llavors poden allargar-se en el temps. Poden ser necessaris més de 6 anys.

En cas de sembrar blat de moro cal tenir en compte les següents recomanacions:

- **Sembrar una varietat de cicle curt (550).** Es pretén que el cultiu arribi a la maduresa abans que la mala herba, de tal manera que en el moment de la recol·lecció aquesta no tingui o tingui el menor nombre de llavors viables.
- **Realitzar un tractament en preemergència del cultiu i un tractament en postemergència quan el blat de moro tingui 4 o més fulles.** En preemergència es recomana l'ús d'herbicides del tipus Isoxaflutol, Isoxaflutol+tiencarbazona o bé mesotriona. En postemergència es recomana utilitzar herbicides com dicamba o fluroxipir complementats amb mesotriona o sulcotriona. Pels assajos realitzats el 2005 es sap que la combinació de nicosulfuron i mesotriona també resulta eficaç per al seu control en postemergència.
- **Ensitjat de blat de moro.** En cas de detectar plantes afectant al blat de moro que es sospiti que arribaran a tenir llavors viables en el moment de la recol·lecció es recomana destinar la producció a ensitjat per evitar la recàrrega del banc de llavors de la parcel·la.

- **Neteja de la màquina recol·lectora.** En cas de detectar individus en el moment de collita s'ha d'evitar que les plantes entrin dins de la recol·lectora i un cop finalitzada la recol·lecció de la parcel·la netejar la màquina en profunditat per evitar el moviment de llavors a d'altres ubicacions. En cas de detectar diverses parcel·les afectades en una mateixa zona, resulta interessant agrupar les tasques de recol·lecció d'aquestes parcel·les i netejar la màquina al final.
- **No utilitzar la palla de blat de moro de les zones afectades**

En cas de localitzar-la cal avisar al Servei de Sanitat Vegetal
sanitatvegetal.agricultura@gencat.cat

AUTORS

JOSEP Mª LLENES
Unitat de Malherbologia. Servei de Sanitat Vegetal